

Autostrada A1 w krajobrazie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich

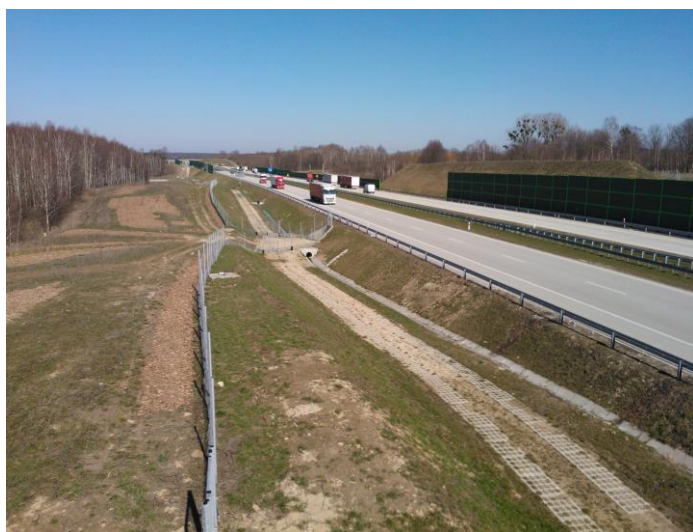
W czerwcu 2016 roku zakończona została budowa długo wyczekiwane go odcinka autostrady A1 między węzłami pod Strykowem i Tuszyńm. Odcinek ten stanowi wschodnią obwodnicę Łodzi i w znacznym stopniu wyprowadza ruch tranzytowy z miasta i wydatnie skraca czas podróży na kierunku południkowym. Niestety, autostrada przecięła Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, w którym ochrona estetyki krajobrazu ma fundamentalne znaczenie. Budowę autostrady przez teren Parku umożliwił zapis zakazujący realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem inwestycji celu publicznego – art. 17 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. 2004 Nr 92 poz. 880), a bez wątpienia, autostrada o tak ważnym znaczeniu jest celem publicznym.

Jak bardzo ucierpiał chroniony krajobraz? Czy walory środkowej części PKWŁ zostały bezpowrotnie utracone?

W granicach Parku autostrada z poziomu ok. 185 m n.p.m. przy północnej granicy otuliny PKWŁ wspina się na wysokość blisko 255 m n.p.m., na której głębokim wcięciem przecina kulminację Wzniesień Łódzkich. Autostrada widoczna jest z 6 spośród 22 wyróżnionych na mapach Parku

punktów widokowych, jednak z punktu w okolicy Buczka i zarastającego drzewami punktu pod Teolinem stanowi znikomy element panoramy. Jak wykazała wstępna analiza przestrzenna, autostradę widać z powierzchni ziemi z około 6% terenu PKWŁ wraz z jego otuliną, co daje ok. 880 ha obszaru. Sam MOP stanowi znaczący element w krajobrazie okolic Głogowca, Janinowa i Nowych Skoszew. Mimo to, osoby pragnące aktywnie wypoczywać na terenie Parku, wciąż mogą cieszyć się urokliwymi pejzażami i cennymi przyrodniczo miejscami.

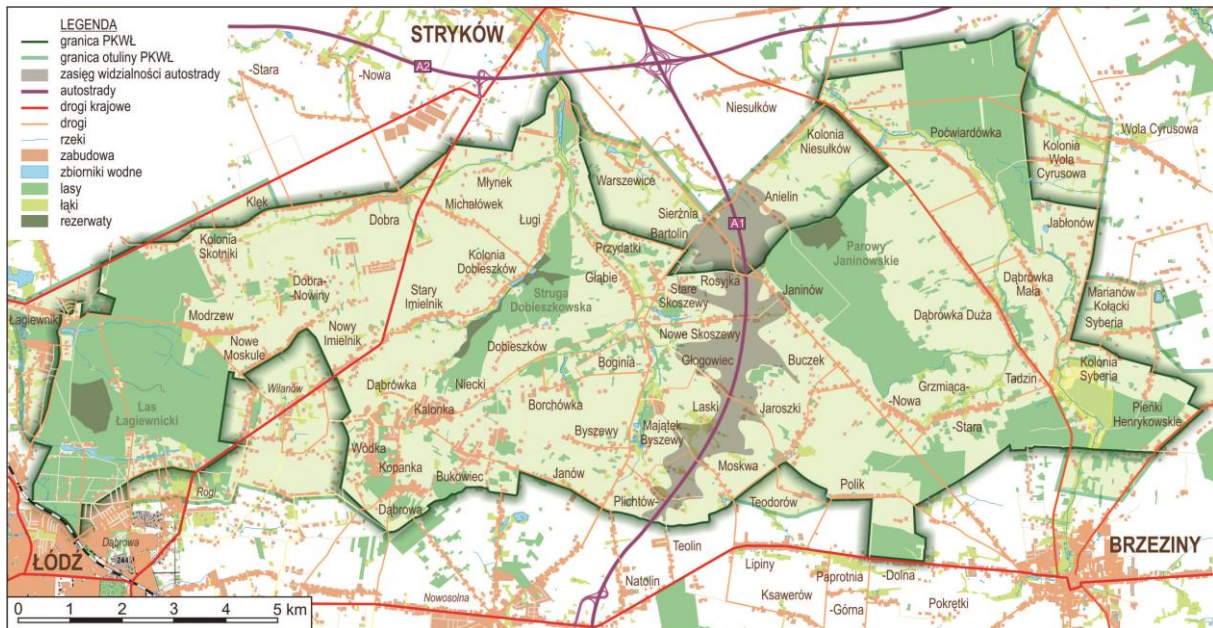

Chcąc pokonać cały szlak pieszy lub rowerowy po PKWŁ nie unikniemy jednak widoku autostrady. W przypadku szlaku rowerowego autostradę trzeba przeciąć pod Głogowcem i Plichtowem, zaś podążając zielonym szlakiem pieszym – w okolicy Rosyjki i Plichtowa.

W granicach Parku trzykrotnie autostradę przecina Łódzki Szlak Konny oraz w jednym miejscu szlak łącznikowy Moskwa – Stare Skoszewy i Szlak Ziemi Rawskiej. Autostrada A1 będzie towarzyszyć podążającym szlakiem pieszym na

odcinkach o łącznej długości ok. 3300 m, co przy całkowitej długości szlaku (63 km) wynosi ok. 5,2%. Zbliżona sytuacja zachodzi w przypadku szlaku rowerowego o długości 74 km. W zasięgu wzroku jadących nim rowerzystów autostrada będzie pozostawała na odcinkach o łącznej długości ok. 3700 m, co daje ok. 5% jego całkowitej długości. Wartości te nie wydają się być imponujące,

jednak dla turysty, który ucieka od codziennego zgiełku, mogą okazać się dość wysokie, tym bardziej, że znajduje się on na obszarze prawnie chronionym, gdzie zachowanie krajobrazu jest celem priorytetowym.

Zasięg ekspozycji autostrady w granicach PKWŁ

Czy istnieją możliwości ograniczenia ekspozycji autostrady w krajobrazie PKWŁ? Czy są one potrzebne?

Moim zdaniem nie można odmówić estetyki wykonania nowego odcinka A1. Z pewnością jednak, na terenach chronionych oraz na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych autostrady nie są elementem pożądanym, i to zarówno ze względów krajobrazowych, jak i ekologicznych. Warto dlatego podjąć działania zmierzające do ograniczenia ich oddziaływania na otoczenie.

Jednym z możliwych jest zastosowanie odpowiedniego koloru paneli dźwiękochłonnych, który w jak największym stopniu będzie neutralny w stosunku do otoczenia. Zastosowany w granicach PKWŁ odcień zieleni wydaje się nazbyt intensywny, jednak mimo to, w znacznym stopniu łagodzi znaczenie autostrady w krajobrazie. Lepsze rezultaty zostaną osiągnięte dopiero po porośnięciu paneli roślinami pnącymi oraz zasłonięciu ich w możliwie szerokim zakresie rodzimymi krzewami i drzewami. Właśnie odpowiednie urządzenie zieleni wysokiej powinno okazać się szczególnie efektywne. Ograniczenie – nawet o połowę – obszaru, z którego widoczna jest autostrada, możliwe jest poprzez wprowadzenie zadrzewień liniowych – jak najbliżej samej autostrady oraz nowych zadrzewień w postaci szpalerów, bądź skupisk w nieco większej odległości od autostrady (do ok. 1 km) w miejscach wybranych w następstwie analizy przestrzennej, dokonanej w oparciu o istniejące szlaki komunikacyjne, w tym turystyczne.

Tego typu działania mogą jednak w znacznym zakresie przywrócić walory przyjaznego krajobrazu, korzystnie wpłynąć na przyrodę przez ograniczenie zanieczyszczenia środowiska i emisji hałasu. Odpowiednie zwiększenie lesistości terenów sąsiadujących z autostradą z pewnością wpłynie na podniesienie komfortu życia osób mieszkających w jej sąsiedztwie.

dr Adam Świć
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego
Oddział terenowy Parku krajobrazowego Wzniesień Łódzkich
Ul. Sienkiewicza 3, 90-113 Łódź
tel. 42 630 90 95
pkwl@parkilodzkie.pl